Anul al 54-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 321 Duminică 21 Noembrie 1937
P IIII
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA ASOCIAŢIUNII SIBIIU

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

PREOCUPĂRI BUGETARE

Mai sunt patru luni şi jumătate până la expirarea exerciţiului bugetar în curs. Timp abia îndestulător pentru adunarea materialului şi pentru elaborarea pe baza lui a noului buget, a cărui punere în aplicare trebue să înceapă pe ziua de 1 Aprilie 1938.

Aceasta explică şi intervenţia şefului guvernului naţional-liberal, în cursul audienţei de Sâmbătă, când, odată cu punerea la dispoziţia Suveranului a demisiei cabinetului, a recomandat grăbirea soluţionării crizei politice, spre a se câştiga timpul util pentru întocmirea şi votarea viitorului buget.

Grija de a se asigura acest timp util este lăudabilă, fireşte, şi ea traduce hotărîrea oficialităţii de a nu se mai întoarce la practica nenorocită a miniştrilor de finanţe până în anii din urmă, cari întârziau întocmirea bugetelor uneori chiar după expirarea vechilor exerciţii, fiind siliţi să intre în nouile exerciţii cu vechile bugete prelungite sau depunând proiectele în ajunul încheierii exerciţiului, ceeace suprima orice posibilitate de discuţie serioasă în jurul problemelor multiple legate de politica bugetară.

Azi, mai mult ca oricând, problema bugetară trebue să formeze punctul central al tuturor preocupărilor. Şi în măsura în care guvernele vor reuşi să dea o soluţie satisfăcătoare acestei probleme, asigurând Statului mijloacele financiare pentru împlinirea nevoilor lui curente şi a celor excepţionale, fără să zdruncine echilibrul economic şi fără să stingherească elanul factorilor de producţie, în aceeaşi măsură politica lor va întruni adeziunea opiniei publice, iar situaţia lor va câştiga în temeinicie.

Căci dacă e adevărat că o economie sănătoasă poate să ducă mai lesnicios la un buget sănătos, tot atât de adevărat este că un buget nesănătos poate să influenţeze simţitor desvoltarea normală a economiei naţionale.

Deci prima grije a celor însărcinaţi cu întocmirea bugetului ar fi, ca, păstrând buna rânduială a echilibrului bugetar, să poată să asigure creşterea continuă a venitului naţional, printr'o politică fiscală şi vamală, care să nu ducă la demoralizarea activităţilor producătoare şi, deci, la micşorarea sau secătuirea materiei impozabile însăşi.

Bazele structurale ale bugetului nostru suferă de multe metehne, care durează de prea multă vreme. Ele sunt, de altfel, bine cunoscute miniştrilor de finanţe, ca şi guvernelor respective.

Intâi, cifra cheltuelilor de personal participă în măsură covârşitoare la bugetul general de cheltueli, reprezentând aproape 2 treimi din total, ceeace lasă în inferioritate strivitoare cheltuelile la capitolul materialelor, în care intră şi cheltuelile de întreţinere, de înzestrare cu lucrări şi instituţiuni de ordin edilitar, sanitar, social, cultural, etc. sau de investiţii productive, de pe urma cărora Statul şi societatea ar culege foloase şi binefaceri incomparabile.

In al doilea rând, mai toată greutatea în asigurarea veniturilor este lăsată pe aşezarea impozitelor şi prea puţin pe valorificarea raţională a bunurilor şi exploatărilor Statului.

In al 3-lea rând, datorită unor directive greşite în politica economică, n'am izbutit să introducem clasa de bază a naţiunii — ţărănimea — în circuitul economic normal, ci am făcut din ea un slab factor de producţie, deci, fatal, un slab factor de consumaţie şi, ipso facto, un slab factor contributiv la sarcinile publice. Ajutarea acestei clase ca să se ridice la rolul economic ce trebue să-i revie potrivit importanţei sale numerice şi sociale, forţamente trebue să-şi găsească punctul de reazăm într'o politică economică şi bugetară, care să aşeze mai puţin centrul de gravitate pe canalizarea încurajerilor şi sacrificiilor de stat aproape exclusiv în favoarea industriei înstrăinate şi aproape deloc în favoarea ţărănimii desconsiderate.

Aceeaşi grije trebue să se reflecte în structura viitoarelor bugete şi în ce priveşte tratamentul aplicat meşteşugarului, micului comerciant, micului şi mijlociului funcţionar, a căror bună stare constitue nu numai un element activ în economia naţională, dar şi un factor de echilibru şi de siguranţă în structura socială şi morală a statului român.

Iată numai o palidă schiţă a problemelor capitale, pe care le ridică întocmirea viitorului buget.

Casa studenţească ridicată prin subscripţia ziarului „Universul"

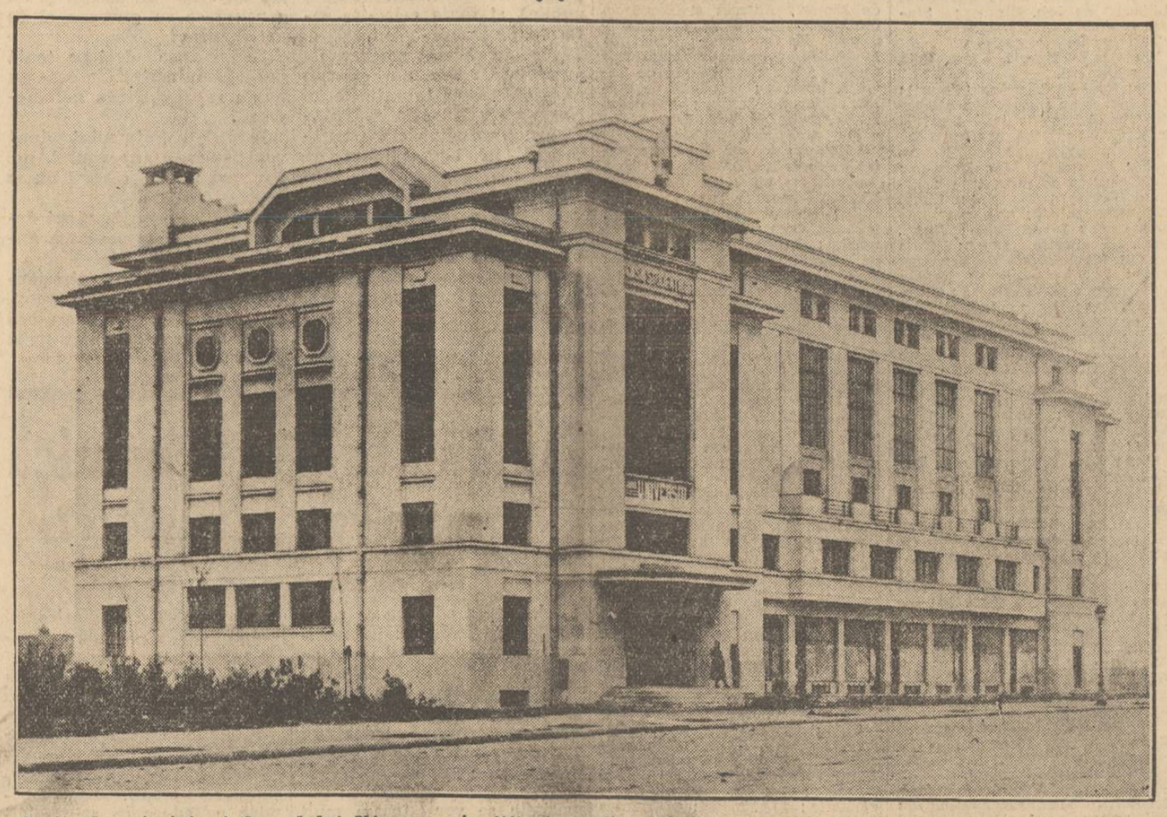

Secţia de notariat a tribunalului Ilfov a autentificat Joi următorul:

ACT DE DONAŢIUNE

Intre subscrişii:

„Universul" s. a. cu sediul în Bucureşti, str. Brezoianu nr. 23—25, reprezentată prin d. Stelian Popescu, administrator delegat şi director, conform deciziei Consiliului de administraţie, publicată în „Monitorul Oficial" cu nr. 101/937, în calitate de donatoare de o parte, şi

Universitatea din Bucureşti reprezentată prin rectorul său, d. profesor universitar Constantin Stoicescu, domiciliat în Bucureşti str. Al. Xenopol nr. 13, în calitate de donatară, de altă parte, a intervenit prezentul act de donaţiune:

1. Subscrisa societate anonimă „Universul", reprezentată prin d. Stelian Popescu, declar că donez Universităţii din Bucureşti imobilul construit pe terenul Universităţii, în Bucureşti, Calea Plevnei nr.... cu toate instalaţiunile şi mobilierul prevăzut în alăturatul inventar, semnat de d. Stelian Popescu, în calitatea d-sale de mai sus, precum şi de d. C. Stoicescu, rectorul Universităţii; inventar ce face parte integrantă din prezentul act de donaţiune.

2. Imobilul donat este construit din iniţiativa, cu contribuţia ziarului „Universul" şi din sumele strânse prin liste de subscripţie, şi urmează să servească studenţilor ca loc de întâlnire şi studii, el având o sală de lectură, o bibliotecă, un restaurant, o sală de spectacole şi conferinţe, precum şi camere pentru sediile societăţilor studenţeşti.

3. Imobilul donat va purta întotdeauna denumirea de „Casa studenţească", ridicată prin subscripţia publică a ziarului „Universul", şi va fi destinat numai folosinţii studenţilor, pentru scopurile arătate mai sus.

4. Prăvăliile din parterul imobilului donat vor fi închiriate negustorilor sau meseriaşilor români-creştini, iar din venitul rezultat se va întreţine imobilul.

5. Universitatea din Bucureşti, reprezentată prin rectorul său, d. profesor universitar Constantin Stoicescu, primeşte cu mulţumire şi recunoştinţă donaţia ce formează obiectul prezentului act, cu ale cărui clauze este de perfect acord.

Făcut în dublu exemplar, astăzi 17 Noembrie 1937, în Bucureşti.

❖

Astăzi, când opera pe care ne-am propus s'o realizăm a fost dusă la bun sfârşit, datori suntem să aducem mulţumirile noastre călduroase tuturor subscriitorilor, — dela cel mai modest până la cel mai generos, — pentru sprijinul ce ne-au acordat cu dragoste şi entuziasm.

Sumele adunate prin subscripţie publică, până în momentul închiderii ei, au fost de 6.512.946 lei.

De sigur că nu se putea ajunge la realizarea ţelului urmărit, numai cu această sumă, şi de aceea, treptat-treptat, s'au putut procura, atât de ziarul „Universul", cât şi cu concursul ministerelor educaţiei naţionale şi finanţelor, şi al primăriei Bucureşti, sumele necesare pentru executarea proectului.

Iată cifrele şi datele precise, cari arată în ce chip s'au cheltuit sumele subscrise precum şi ceea ce a fost realizat, dând astfel cont de gestiunea noastră:

1. Construcţia propriu zisă a palatului „Casei Studenţeşti", executată de antreprizа ing. Emil Prager sub controlul d-lui prof. arhitect Petre Antonescu a costat..... Lei 16.711.121
2) Instalaţiile de calorifer şi ventilaţie executate de firma ing. Nicolau au costat..... „ 3.738.665
3. Mobilierul, executat de şcoala de arte şi meserii..... „ 1.392.948
4. Lămpile, furnizate de firma „Dura" ..... „ 126.583
5. Diferite obiecte de bucătărie veselă, tacâmuri, maşină de spălat, etc..... „ 289.803
6) Diverse..... „ 418,823

In total s'au cheltuit deci lei 22.677.943.

Scăzându-se lei 6.512.946, adică valoarea totală a sumelor adunate pe lista de subscripţie a ziarului „Universul", rămân lei 16.164.997, cari reprezintă contribuţia ziarului „Universul", dobânzi la capitalul subscris, contribuţiile ministerelor educaţiei naţionale, finanţelor şi primăriei Municipiului Bucureşti.

❖

Dorinţa noastră a fost, ca această „Casă" să fie dată direct în patrimoniul legal al studenţilor din Bucureşti.

Toate sforţările făcute spre a obţine un teren gratuit dela autorităţile din Capitală, au fost zadarnice, şi de aceea ne-am adresat Universităţii din Bucureşti, pe terenul căreia ni s'a îngăduit să construim această „Casă Studenţească".

Anul trecut, când toate instalaţiile erau terminate, au survenit cunoscutele evenimente, cari, determinând autorităţile să evacueze şi să ia în stăpânire toate căminele studenţeşti, această „Casă" a avut şi ea aceeaş soartă, iar ministerul educaţiei naţionale şi rectoratul ne-au cerut să le-o dăm în primire.

„Casa studenţilor", aşa cum este realizată astăzi, răspunde tuturor cerinţelor moderne şi civilizate de confort şi ocupă o suprafaţă de una mie metri pătraţi pe patru etaje.

Afară de sala de spectacole, încăpătoare pentru 1000 persoane, de restaurantul unde 500 de persoane pot fi servite într'o singură serie (se pot servi 4 serii), de 30 de birouri pentru şedinţele societăţilor, de bibliotecă şi de două săli de lectură, etc., „Casa studenţilor" mai cuprinde 8 prăvălii, cari, închiriate, vor produce un venit îndestulător pentru întreţinerea imobilului.

De-acum, tineretul nostru studios va intra în casa pe care noi ne-am străduit să le-o facem, cât mai frumoasă şi cât mai confortabilă.

Desigur, mulţumirea noastră este tot atât de mare ca şi a tuturor acelora cari au contribuit, cu atâta dragoste şi tragere de inimă, la realizarea acestei opere.

Nici reaua credinţă a ponegritorilor, născocitori de infamii, nici ingratitudinea câtorva cari nu vroiau să vadă realitatea; nimic din ce ar putea strecura în sufletele celor slabi o umbră de omenească amărăciune, nu ne-a abătut din calea noastră, închinată binelui obştesc şi intereselor generale.

Ne-am făcut datoria!

Mulţumind lui Dumnezeu, care ne-a hărăzit bucuria de a duce la bun sfârşit ceeace hotărâsem, urăm studenţilor români să găsească, sub acoperământul acestei Case, nu numai adăpostul de care au nevoe, ci şi liniştea sufletească, generatoare de gând curat şi de înălţătoare porniri!

ANTERIUL LUI ARVINTE

Nedumerirea provocată de modul cum a fost soluţionată criza politică se accentuiază pe zi ce trece. Nimeni nu poate pricepe ca, un guvern care, prin căutare de colaborări străine de el, se recunoaşte el însuşi „slăbit", să poată ieşi întărit prin câteva cârpeli. Pentru că, chiar dacă petecul are azi prin el însuşi o valoare, ea nu se poate resfrânge asupra întregului, zdrenţuit prin uzură. Aşa a păţit şi Arvinte cu celebrul său anteriu şi a rămas de pomină.

Dar nedumerirea nu este privitoare numai la alcătuirea pretinsului „nou" guvern.

Intr'adevăr, d. George Tătărăscu a declarat — declaraţie care a constituit probabil o condiţie a colaborărilor obţinute — că fiecare partid îşi păstrează poziţiile, neabandonând nimic din programul şi acţiunea sa, „înţelegerea având un caracter exclusiv electoral".

Cu alte cuvinte, d. Tătărăscu recunoaşte că între programul d-sale şi acelea ale d-lor Vaida şi Iorga, există deosebiri de fond, de „poziţii", la care nu renunţă nici d-sa nici d-nii Vaida şi Iorga, dar că totuşi se prezintă în faţa alegătorilor să le ceară să voteze pentru ei toţi.... Desigur sunt posibile şi colaborări electorale între partide deosebite, dar numai asupra unui anumit program de realizări asupra căruia anticipat, s'a căzut de acord. Este oare acesta cazul? Nici dintr'o parte nici din celelalte nu s'a precizat care sunt punctele asupra cărora s'ar fi căzut de acord şi care vor fi realizate de actualul guvern, cu sprijinul colaboratorilor săi din afara partidului liberal.

Cunoaştem programul partidului d-lui Vaida. Acest program se confundă cu însăşi existenţa partidului; el este însăşi raţiunea de a fi a partidului.

E programul naţionalist, având ca idee fundamentală primatul românismului prin introducerea în toate manifestările de viaţă românească a acelui „numerus valahicus" care constitue ideologia politică a partidului „Frontului Românesc".

De patru ani de când guvernează ţara d. Tătărăscu, care au fost indiciile că d-sa s'ar îndrepta spre realizarea acestui program naţionalist, ca la apropiatele alegeri generale candidaţii „Frontului românesc" să se poată prezinta braţ la braţ cu acei ai d-lui Tătărăscu, fără ca, prin însăşi această manifestare publică, să se slăbească încrederea în lupta naţionalistă? Ce vor spune alegătorilor candidaţii luptei naţionaliste, după ce va fi vorbit de pildă d. Victor Iamandi, despre democraţia internaţională? Ce vor spune electorii naţionalişti alegătorilor, cari vor vedea pe aceeaşi listă pe reprezentanţii lui „numerus valahicus" alături de reprezentanţii marei industrii în care elementul străin continuă să prepondereze? S'a căzut oare de acord ca în lupta electorală să se facă un armistiţiu pe ideea naţionalistă?

Ar fi profund de trist şi cu ireparabile consecinţe şi pentru ideea însăşi şi pentru acei cari l-ar fi stabilit.

Dar să trecem la altă nedumerire.

D. Gh. Tătărăscu a rostit o

(Continuare in pag. 2-a)

O intervenţie a guvernului polon la Berlin

Varşovia, 18 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:

Guvernul polon a dat ordin ambasadorului său la Berlin, d. Lipsky, să intervină pe lângă guvernul Reichului cu privire la articolul pe care l-a publicat ziarul „Voelkischer Beobachter", dela corespondentul său din Varşovia, în care acesta descrie oraşul Varşovia şi viaţa din capitala Poliniei într'un mod dispreţuitor şi răutăcios.

Autorităţile germane au răspuns că astfel de articole nu sunt admisibile şi că s'a dat ziarului un avertisment.

MAI TARE CA AMBIŢIA POLITICĂ!

Prinţul Starhemberg, fost comandant al Heimwehr-ului, (miliţia naţionalistă austriacă) după ce a jucat un rol social de prima mână, s'a hotărît, — spre surprinderea generală, — să se retragă din arena publică.

Misterul acestei hotăriri s'a lămurit: Prinţul Starhemberg se căsătoreşte cu frumoasa d-ra Nora Gregor şi renunţă la orice ambiţie politică.

DRUMUL DAMASCULUI

de EMANOIL HAGI MOSCO

Li-au fost arătat cândva Arabilor, acest drum al răscumpărării în împrejurări cari, astăzi, fac temeiul cererilor lor.

De curând s'au împlinit 19 ani de când, pe ruinele împărăţiei turceşti, s'a ridicat un nou stat arab. Armata britanică intrând în Damasc a luat puterea în numele emirului Faycal, fiul lui Huseim, rege al Hedjazului. Triburile arabe din Hedjaz prin Nefud, până în Djebelul Druşilor, între Mecca şi Damasc, şi-au dat nepreţuitul lor ajutor fără de care izbânda ar fi fost nesigură, iar timp de doi ani de zile a dăinuit, în Siria, un guvern arab.

Cu o dârzenie neşovăelnică, faimosul, astăzi legendarul colonel Lawrence, urmărise, aducându-l la îndeplinire, gândul răsvrătirii triburilor arăbeşti împotriva stăpânirii turceşti care de fapt, se mărginia mai cu seamă la măsuri fiscale, singurele preţuite de Turci. Fluturând neîncetat în faţa ochilor Arabilor ideia libertăţii şi a fiinţării unui stat arab de sinestătător, el a ştiut să închege în mintea lor putinţa împlinirii acestui vis.

Urmărind îndoitul scop, de a asigura bunăvoinţa şi chiar sprijinul lor şi a uşura izbânda aliaţilor, Lawrence, minunat cunoscător al sufletului arab, a izbutit să stingă străvechile uri dintre triburile arăbeşti unindu-le, în vederea ajungerii ţelului făgăduit.

Astăzi, această făgăduială a unei libertăţi câştigate cu vărsare de sânge, este cu totul altfel tălmăcită şi trecută prin ciurul politicii internaţionale. Mandate, Stat evreesc, Stat arab, sunt atâtea nepotriviri cari, ciocnindu-se, fac scântei putând aprinde focul în frământata Palestină.

Impărţirea Palestinei, soluţie socotită ca cea mai împăciuitoare, este cu neputinţă. Fără îndoială că argumente istorice, chiar foarte vechi, mărturisesc despre stăpânirea evreiască în Palestina, dar când regatul de Nord al lui Israel fu desfiinţat de Asirieni, cu 7 veacuri înainte de Hristos, iar apoi cu 2 veacuri mai târziu, la fel cel

(Continuare in pag. 2-a)

O nouă criză economică ameninţă lumea?

de TANCRED CONSTANTINESCU
FOST MINISTRU

Dacă examinăm cu atenţiune desfăşurarea evenimentelor şi situaţiunile prin cari trec unele ţări, putem afirma că nu este exclusă o nouă criză economică mondială.

Pe ce se întemeiază această afirmaţiune?

Pentru a răspunde la această întrebare, e necesar de a examina situaţiunea actuală.

Mai toate ţările, de câţiva ani, se înarmează. S'au dat comenzi importante pentru nevoile armatei şi s'au început însemnate lucrări publice utile apărării naţionale. Toate acestea au reclamat materii prime în cantităţi foarte mari şi multă muncă. Preţurile acestora s'au urcat pe măsura cererii.

Comenzile şi lucrările publice angajate au condus la o mare activitate a industriilor şi deci la însemnate afaceri fructuoase şi pentru bănci. S'au emis împrumuturi, banii au circulat, câştigurile au fost bune, întreprinderile industriale au lucrat în plin. Lumea având bani, traiul a devenit mai larg. Preţurile cerealelor, rentelor, acţiunilor şi obligaţiunilor s'au urcat; tranzacţiunile de toate felurile au fost mai active. Impozitele s'au încasat cu înlesnire, împrumuturile s'au acoperit repede. In rezumat, lumea a trăit sub regimul *„celor 7 vaci grase"*.

Toate înarmările s'au făcut *„pe întrecere"*. Ţările ce ameninţă au ţinut la început recordul; la rândul lor cele ameninţate s'au pregătit şi se pregătesc aşa încât să poată rezista agresorului eventual. De aci o întrecere în înarmări, deci şi în cheltueli.

Dar, de la o vreme, ţările cu intenţiuni agresive au început să-şi dea seama că, cu toate eforturile lor, nu vor putea fi sigure de victorie, căci duşmanul vizat se înarmează şi el, — poate mai bine; — că îşi găseşte aliaţi puternici şi că are mai multe resurse; şi atunci s'a născut într'însele ideea de amânare a războiului. Şi de la o vreme au început declaraţiuni de bune intenţiuni, de păstrare a păcii, de lipsa unor intenţiuni agresive, etc.

Cum toate ţările — chiar şi Anglia, ţară cu resurse aproape infinite — au de fapt nevoie de pace, sunt mari probabilităţi că se va ajunge la un acord. Războiul va fi amânat.

Cu amânarea războiului se va termina epoca de mari înar-

(Continuare in pag. 2-a)

In Franţa, ca şi la noi la Maglavit...

O cruce, găsită în inima unui fag doborât de furtună.— Sute de pelerini la faţa locului, spre a vedea minunea

Rouen, 18 (Rador). — *Ştirea despre descoperirea unei cruci în inima unui fag bătrân doborît de furtună a făcut o mare impresie în întreaga regiune. Sute de pelerini au început să vină să vadă crucea.*

Iată cum înfăţişează ziarul „L'Intransigeant" această minunată întâmplare:

Intr'o noapte cu furtună, vântul a trântit la pământ un fag bătrân de veacuri, pe proprietatea marchizei de Beaumont, aşezată în apropiere de comuna Bentemille din arondismentul Yvetot.

In cădere, copacul a retezat un fag, încă plin de putere, cu toţi cei 85 ani ai săi.

A doua zi, pădurarul voind să taie fagul, securea repezită cu tărie în trunchiul copacului şi-a schimbat drumul, despicând lemnul în două şi lăsând să se vadă o cruce, ce părea a fi trasă cu fierul roşu. Crucea are o lungime de 12 centimetri şi o lărgime de 6 centimetri.

In mijlocul crucii se vede foarte limpede inima Mântuitorului.

Cum s'a putut face o cruce atât de desăvârşită în inima fagului? Şi pentru ce securea pădurarului şi-a schimbat drumul, deşi urma în căderea ei s'o nimicească?

Taină sau minune dumnezeiască?

Oamenii de ştiinţă caută să lămurească întâmplarea, iar pelerinii aleargă din toate părţile să vadă crucea miraculoasă.